

โครงการสัมมนาระดมความเห็นต่อร่างมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล (มกษ. 7401) ฉบับทบทวน

1. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกกุ้งทะเลรายใหญ่ของโลก โดยในปี 2560 มีการส่งออกสินค้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ปริมาณรวม 205,000 ตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 70,000 ล้านบาท โดยมีตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป และอาเซียน แม้ประเทศไทยจะมีการพัฒนาการจัดทำมาตรฐานและระบบการตรวจสอบรับรองมาตรฐานการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2541 จนถึงปัจจุบันมีมาตรฐานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่จัดทำโดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ภายใต้พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ.2551 ได้แก่ มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล (มกษ.7401-2552) ซึ่งต่อมาได้มีการทบทวนมาตรฐานให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ASEAN Shrimp GAP และ FAO Technical Guideline for Aquaculture Certification และประกาศเป็นมาตรฐาน มกษ.7401-2557

อย่างไรก็ตาม ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ได้มีองค์กรเอกชนต่างประเทศดำเนินการจัดทำมาตรฐานของตนเอง หรือ Private Standard เพื่อนำมาใช้ในการรับรองผลผลิตกุ้งของประเทศต่างๆ ทั่วโลก และองค์กรเอกชนเหล่านี้พยายามผลักดันให้ผู้นำเข้าที่สำคัญของสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มบริษัทค้าปลีก (retailers) หรือ supermarket ขนาดใหญ่ ให้กำหนดนโยบายในเชิงสนับสนุนมาตรฐานเอกชนดังกล่าว ซึ่งเป็นผลให้ retailers เหล่านี้ไม่ให้ความสำคัญกับมาตรฐานของประเทศผู้ผลิต (National Standard) เช่น กรณีของ Walmart ได้ให้การยอมรับมาตรฐาน Best Aquaculture Practices (BAP) ซึ่งจัดทำโดย GAA และให้หน่วยตรวจรับรองที่ GAA จัดตั้งขึ้น คือ Aquaculture Certification Council (ACC) เป็นผู้รับรองผลผลิตกุ้งจากกลุ่มประเทศผู้ผลิตกุ้งรายใหญ่ของโลก ได้แก่ กลุ่มอเมริกาใต้ และเอเชีย รวมถึงประเทศไทย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งเนื่องจากเกษตรกรต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการตรวจรับรองฟาร์มตามมาตรฐาน BAP ซึ่งภาระค่าใช้จ่ายดังกล่าวทำให้ต้นทุนการผลิตกุ้งของไทยสูงขึ้น เกษตรกรเกิดความสับสนในการตัดสินใจเลือกมาตรฐานที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติ

ดังนั้น เพื่อให้ระบบการรับรองมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเลของไทยได้รับการยอมรับในระดับสากล มกอช. ร่วมกับกรมประมงจึงได้จัดทำแผนงานเพื่อประเมินความสอดคล้อง (Benchmarking) ระบบการรับรองมาตรฐาน (Certification Scheme) การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล (มกษ. 7401) กับข้อกำหนดของ Global Sustainability Seafood Initiatives (GSSI) ซึ่งได้รับการยอมรับและมีเครือข่ายทั่วโลก ทำการประเมินความสอดคล้องโดยใช้ GSSI Global Benchmark Tool ซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ Section A-Scheme Governance, Section B-Operation Management, Section C-Aquaculture และ Section D-Fisheries โดยประเทศสมาชิกจะยอมรับร่วมกันว่าหาก GSSI ประเมินแล้วว่ามาตรฐานการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ใช้อยู่เทียบเคียงได้กับข้อกำหนดใน GSSI Global Benchmark Tool มาตรฐานนั้นจะเป็นที่ยอมรับได้ทั่วโลก และไม่มี ความจำเป็นต้องไปเทียบเคียงกับมาตรฐานอื่นๆ โดยเฉพาะมาตรฐานเอกชนอีก จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จำเป็นต้องจัดทำและปรับปรุงระบบคุณภาพด้านมาตรฐานและการรับรองมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเลของไทยทั้งระบบ ซึ่งรวมถึงการทบทวนมาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล (มกษ.7401-2557) ให้สอดคล้องและเป็นไปตามข้อกำหนดที่ระบุใน GSSI Global Benchmark Tool

2. วัตถุประสงค์

2.1. เพื่อรับฟังความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงร่างมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล (มกษ. 7401) ฉบับทบทวน ให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ อยู่ในแนวทางที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม และเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

2.2. เพื่อประชาสัมพันธ์มาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่อง การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล (มกษ. 7401) ฉบับทบทวน ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้ตื่นตัว และมีการเตรียมความพร้อมก่อนที่มาตรฐานจะประกาศใช้ต่อไป

2.3. เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ในการดำเนินการด้านการกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรตาม พ.ร.บ. มาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ.2551

2.4. เพื่อกระตุ้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการพิจารณามาตรฐานสินค้าเกษตร เพื่อประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติ และปรับปรุงคุณภาพสินค้าในระบบการผลิตของตนเอง

3. เป้าหมาย

ได้ข้อมูล ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงร่างมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล (มกษ. 7401) ฉบับทบทวน ให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ สอดคล้องตามแนวทางการปฏิบัติ และเป็นที่ยอมรับจากทุกภาคส่วน ก่อนนำเสนอคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศเป็นมาตรฐานของประเทศต่อไป

4. วิธีการดำเนินงาน

4.1. อภิปรายคณะ ข้อมูลทางวิชาการ และให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาปรับปรุงร่างมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล (มกษ. 7401) ฉบับทบทวน

4.2. ระดมความเห็น และข้อเสนอแนะจากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

5. ผู้เข้าร่วมสัมมนา

ผู้แทนจากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ผู้ประกอบการผลิตกุ้งทะเล ทั่วประเทศ จำนวนประมาณ 120 คน

6. ระยะเวลาและสถานที่ประชุม

วันที่ 3-4 ธันวาคม 2561 ณ โรงแรมอมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพมหานคร

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

7.1. ได้ข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงร่างมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล (มกษ. 7401) ฉบับทบทวน ให้เป็นมาตรฐาน ที่มีเนื้อหาที่มีความสมบูรณ์ ครบถ้วน ถูกต้องเหมาะสมในเชิงวิชาการ สามารถนำไปปฏิบัติได้ และเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย

7.2. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้ตื่นตัว และมีการเตรียมความพร้อมก่อนที่มาตรฐานจะมีผลใช้บังคับ

8. งบประมาณ

8.1 ค่าใช้จ่ายในการสัมมนา เบิกจ่ายจากงบประมาณประจำปี ๒๕๖๒ งบดำเนินงาน โครงการยกระดับพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร กิจกรรมจัดทำมาตรฐานและบังคับใช้มาตรฐานบังคับ (๑๑๐๙) กิจกรรมย่อย ๑๒๒ ของสำนักกำหนดมาตรฐาน เป็นจำนวนเงิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนสองหมื่นบาทถ้วน)

8.2 สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) รับผิดชอบ

(1) ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารว่าง และเครื่องดื่มในวันสัมมนา

(2) ค่าเช่าที่พักในคืนก่อนวันสัมมนา จำนวน 1 คืน สำหรับวิทยากรและผู้เข้าร่วมสัมมนาที่อยู่ในจังหวัด/พื้นที่ที่อยู่ไกลจากสถานที่จัดสัมมนา และส่งแบบตอบรับเข้าร่วมสัมมนาให้ มกอช.ทราบแล้วเท่านั้น

(3) ค่าพาหนะในการเดินทางสำหรับวิทยากรและเกษตรกร ตามระเบียบกระทรวงการคลัง

8.3 ค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าพาหนะในการเดินทางของผู้เข้าร่วมสัมมนาให้เบิกจ่ายจากจากต้นสังกัด

8.4 ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก และค่าพาหนะในการเดินทางของพนักงานขับรถให้เบิกจ่ายจากต้นสังกัด

9. หน่วยงานรับผิดชอบ

สำนักกำหนดมาตรฐาน สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ